

SKÁLÁK A HUNTINGTON 'S BETEGSÉG ÉS A HÁZIMUNKÁK MÉRÉSÉRE

EUROPEAN REFERENCE NETWORKS
FOR RARE, LOW PREVALENCE AND COMPLEX DISEASES

Share. Care. Cure.

Felelősség kizárása:

"Az Európai Bizottság e kiadvány elkészítéséhez nyújtott támogatása nem jelenti a tartalom jóváhagyását, amely kizárólag a szerzők véleményét tükrözi, és a Bizottság nem tehető felelőssé a benne foglalt információk bármilyen felhasználásáért."

Az Európai Unióról további információk az interneten találhatóak (<http://europa.eu>).

Luxemburg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2019.

© Európai Unió, 2019

A sokszorosítás a forrás megjelölésével engedélyezett.

A RITKA NEUROLÓGIAI BETEGSÉGEK EURÓPAI REFERENCIAHÁLÓZATÁNAK (ERN-RND) BEMUTATÁSA:

Az ERN-RND az Európai Unió által létrehozott és jóváhagyott európai referenciahálózat. Az ERN-RND egy olyan egészségügyi infrastruktúra, amely a ritka neurológiai betegségekre (RND) összpontosít. Az ERN-RND három fő pillére a következő: (i) szakértők és szakértői központok hálózata, (ii) az RND-kkel kapcsolatos tudás létrehozása, összegyűjtése és terjesztése, valamint (iii) az e-egészségügy megvalósítása, hogy a betegek és családok helyett a szakértelem utazhasson.

Az ERN-RND Európa 32 vezető szakértői központját egyesíti 13 tagállamban, és rendkívül aktív betegszervezeteket foglal magában. A központok Belgiumban, Bulgáriában, a Cseh Köztársaságban, Franciaországban, Magyarországon, Németországban, Olaszországban, Litvániában, Hollandiában, Lengyelországban, Szlovéniában, Spanyolországban és az Egyesült Királyságban találhatók.

Az ERN-RND a következő betegcsoportokra terjed ki:

- Ataxiák és örökletes spasztikus paraplegiák
- Atípusos Parkinsonizmus és genetikai Parkinson-kór
- Dystonia, paroxizmális rendellenesség és neurodegeneráció agyi vasfelhalmozódással
- Frontotemporális demencia
- Huntington-kór és más házimunkák
- Leukodisztrófiák

A hálózatról, a szakértői központokról és a lefedett betegségekről a hálózat honlapján (www.ern-rnd.eu) **találhatók** részletes információk.

Ajánlás klinikai használatra:

A Ritka Neurológiai Betegségek Európai Referenciahálózata A Ritka Neurológiai Betegségek Európai Referenciahálózata a Huntington-kór és más koreák értékelésére és minősítésére a következő skálák használatát ajánlja a legjobb klinikai gyakorlatként.

FELELŐSSÉG KIZÁRÁSA:

Az ERN-RND által közzétett, támogatott, értékükben megerősített klinikai irányelvek, gyakorlati ajánlások, szisztematikus áttekintések és egyéb irányelvek esetében naprakész tudományos és klinikai információk értékeléséről van szó, amelyeket képzési ajánlatként bocsátanak rendelkezésre.

Az információk (1) nem feltétlenül tartalmazzák az összes megfelelő kezelést és ápolási módszert, és nem tekintendők az ápolási norma meghatározásának; (2) nem frissülnek folyamatosan és nem feltétlenül tükrözik a legújabb ismereteket (jelen információk létrehozása és a közzétételük, ill. elolvasásuk között új információk merülhetnek fel); (3) csak a konkrétan megadott kérdéssel kapcsolatos információk vonatkoznak; (4) nem írnak elő meghatározott orvosi ellátást; (5) nem helyettesítik a kezelőorvos független szakmai ítéletét, mivel az információk nem veszik figyelembe az egyes páciensek közötti egyedi eltéréseket. A kezelőorvosnak minden esetben egyedileg kell meghatároznia a választott eljárás módját az adott beteg számára. Az információk felhasználása önkéntes. Az ERN-RND az információkat a tényleges állapot alapján bocsátja rendelkezésre, és az ERN-RND nem vállal semmilyen kifejezett vagy hallgatóságos garanciát az információkra vonatkozóan. Az ERN-RND kifejezetten elutasítja a használhatóság, valamint egy meghatározott felhasználásra vagy célra való alkalmasság garantálását. Az ERN-RND nem vállal felelősséget azokért a személyi sérülésekért vagy anyagi károkért, amelyek jelen információk felhasználásából adódnak vagy azokkal összefüggésben állnak, és az előforduló hibákért és mulasztásokért sem.

MÓDSZERTAN:

A HD és a Chorea betegségcsoport úgy döntött, hogy az ERN-RND esetében az Enroll-HD (www.enroll-hd.org) által használt skálákat támogatja.

HD és Chorea betegségcsoport:

Betegségcsoport-koordinátorok:

Anne-Catherine Bachoud-Lévi¹, Juan Dario Ortigoza Escobar², Bernhard Landwehrmeier³

Betegségcsoport tagjai:

Egészségügyi szakemberek:

Alberto Albanese⁴, Enrico Bertini⁵, Adrian Danek⁶, Tom de Koning⁷, Maria Teresa Dotti⁸, Antonio Federico⁸, Josep Gámez⁹, Cinzia Geller¹⁰, Jiri Klempir¹¹, Thomas Klopstock⁶, Norbert Kovacs¹², Berry Kremer⁷, Caterina Mariotti¹⁰, Renaud Massart¹, Bela Melegh¹², Maria Judit Molnar¹³, Alexander Münchau¹⁴, Esteban Muñoz², Lorenzo Nanetti¹⁰, Belén Pérez Dueñas⁹, Borut Peterlin¹⁵, Daniela Rae¹⁶, Evžen Růžička¹⁷, Susanne Schneider⁶, Ludger Schöls¹⁸, Sarah Tabrizi¹⁶, Sinem Tunc¹⁴, Algirdas Uktus¹⁹, Katia Youssov¹, Giovanna Zorzi¹⁰

A betegek képviselői:

Astri Arnesen²⁰

¹Assistance Publique-Hôpitaux de Paris, Hôpital Henri-Mondor, France: Reference centre for Huntington's disease; ²Hospital Clínic i Provincial de Barcelona y Hospital de Sant Joan de Déu, Spain; ³Universitätsklinikum Ulm, Germany; ⁴IRCCS Clinical Institute Humanitas – Rozzano, Italy; ⁵Pediatric hospital Bambino Gesù, Rome, Italy; ⁶Klinikum der Universität München, Germany; ⁷University Medical Center Groningen, Netherlands; ⁸AOU Siena, Italy; ⁹Hospital Universitari Vall d'Hebron, Spain; ¹⁰Foundation IRCCS neurological institute Carlo Besta – Milan, Italy; ¹¹General University Hospital in Prague, Czech Republic; ¹²University of Pécs, Hungary; ¹³Semmelweis University, Hungary; ¹⁴Universitätsklinikum Schleswig-Holstein, Germany; ¹⁵University Medical Centre Ljubljana, Slovenia; ¹⁶University College London Hospitals NHS Foundation Trust, United Kingdom; ¹⁷Motol University Hospital, Czech Republic; ¹⁸Universitätsklinikum Tübingen, Germany; ¹⁹Vilnius University Hospital Santariškių Klinikos, Lithuania; ²⁰Patient representative

Folyamatdiagram fejlesztési folyamat:

- Az ERN-RND 2019. évi éves ülésén - 18/06/2019 - a következő HD és Choras skálák jóváhagyásáról szóló hozzájárulás.

AJÁNLOTT MÉRLEGEK:

Domain	Skála
Motoros értékelések	Egységes Huntington-betegség értékelő skála (UHDRS) '99 Motoros ¹
	UHDRS diagnosztikai bizalmi index ¹
Funkcionális értékelések	UHDRS '99 Teljes funkcionális kapacitás ¹
	UHDRS '99 funkcionális értékelő skála ¹
	UHDRS '99 Függetlenségi skála ¹
Viselkedési értékelés	Problémás viselkedésfelmérés-rövid (PBA-s) ²
	Kórházi szorongás/depresszió értékelő skála (HADS) ³ & Snaitth Irritabilitási skála (SIS) ⁴ , kombinálva.
	Columbia öngyilkossági súlyossági skála (CSSRS) ⁵
Kognitív értékelések	Szimbólumszám-modalitás teszt ¹
	Stroop színmegnevezés ¹
	Stroop szó olvasása ¹
	Kategorikus beszédkésztség ⁶
	Stroop interferencia ¹
	Trail Making A & B ⁷
	Levél szóbeli folyékonyág ⁶
	Mini mentális állapotvizsgálat (MMSE) ⁸
Globális	Globális klinikai benyomás ⁹
Fizioterápiás kimeneti intézkedések	Timed Up and Go (TUG) ¹⁰
	30 másodperces székállás teszt ¹¹
Életminőség	Rövid egészségügyi felmérés-12 (SF-12) ¹²
	Az ápolók életminőségi kérdőíve ¹³
Egészségügyi közgazdaságtan	Ügyfélszolgálati átvételi jegyzék (CSRI) ¹⁴
	Munkatermelékenység és tevékenységkárosodás - specifikus egészségügyi problémák kérdőív (WPAI-SHP) ¹⁵

HIVATKOZÁSOK:

- ¹ Disease Rating Scale: reliability and consistency. Huntington Study Group.(1996) *Movement Disorders*, 11(2): 136-42.
- ² McNally, G, Rickards, H, Horton, M et al. (2015) Exploring the Validity of the Short Version of the Problem Behaviours Assessment (PBA-s) for Huntington's disease: A Rasch Analysis. *Journal of Huntington's disease*, 4 (4). pp. 347-369.
- ³ <https://www.svri.org/sites/default/files/attachments/2016-01-13/HADS.pdf>
- ⁴ Snaith RP, Constantopoulos AA, Jardine MY, McGuffin P. (1978) A clinical scale for the self-assessment of irritability. *British Journal of Psychiatry*,132:164–171.
- ⁵ <https://depts.washington.edu/ebpa/sites/default/files/C-SSRS-LifetimeRecent-Clinical.pdf>
- ⁶ Rosser A, Hodges JR (1994) Initial letter and semantic category fluency in Alzheimer's disease, Huntington's disease, and progressive supranuclear palsy. *Journal of Neurology, Neurosurgery, and Psychiatry* 57: 1389-1394.
- ⁷ Reitan RM. (1958) Validity of the Trail Making Test as an indication of organic brain damage. *Percept Mot Skills*, 8:271-276.
- ⁸ Folstein MF, Folstein SE, McHugh PR(1975) Mini mental state: a practical guide for grading the mental state of patients for the clinician. *J Psychiatr Res*, 12:189-198.
- ⁹ Guy.W (ed.): ECDEU Assessment for psychopharmacology. Rev. Ed. Rockville Maryland (1976).
- ¹⁰ Podsiadlo D, Richardson S (1991) The timed "Up & Go": a test of basic functional mobility for frail elderly persons. *J Am Geriatr Soc* , 39:142-8.
- ¹¹ <https://www.sralab.org/rehabilitation-measures/30-second-sit-stand-test>
- ¹² Ware J, Kosinski M, Keller S (1996) A 12-Item Short-Form Health Survey: Construction of Scales and Preliminary Tests of Reliability and Validity, *Medical Care*. 34(3):220-33.
- ¹³ Weitzner, M A, Jacobsen, P B, Wagner, H, Friedland, J, & Cox, C (1999). The Caregiver Quality of Life Index–Cancer (CQOLC) Scale: development and validation of an instrument to measure quality of life of the family caregiver of patients with cancer. *Quality of Life Research*, 8, 55–63.
- ¹⁴ Chisholm D, Knapp M, Knudsen HC, Amaddeo F, Gaite L, van Wijngaarden B, EPSILON Study Group (2000) Client Socio-Demographic and Service Receipt Inventory - European Version: development of an instrument for international research. *EPSILON Study 5. British Journal of Psychiatry* 177 Supplement 39 28-33.
- ¹⁵ http://www.reillyassociates.net/WPAI_SHP.html

<https://ec.europa.eu/health/ern>

European Reference Network
for rare or low prevalence complex diseases

Network
Neurological Diseases
(ERN-RND)

Coordinator
Universitätsklinikum
Tübingen — Deutschland

Co-funded by the European Union

